

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDAKCYJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Rzenickiego (Najstarszy w Królestwie) Od środy 8 do piątku 10 Czerwca (włącznie)

Zupełna zmiana programu

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsc zwykłe. Szczegóły w afiszach i programach.

Teatr „ODEON”

Zarządzający z upoważnienia Ministerjum przemysłu i Handlu za № 5040 uczelnia handlowa, p. Z. GARZTECKIEJ, zawiadamia, że egzaminy przedwakacyjne, odbywać się będą 13, 14, 15 Czerwca, w których to dniach nowe kandydatki zgłaszać się mogą w godzinach szkolnych.
Inżynier **L. Neuman** 1211

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC
Przyjmuje podczas lata w CZĘSTOCHOWIE: I Aleja №10 dom p. Rajchero- wej codziennie od 9—3 po południu bez przerwy w Ostrowach zaś w domu p. Rataja od 4 1/2, do 6 wieczór.
Polecia Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad higieny i czystości wśród mas niżejszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Ządać w księgarniach! 20

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
MARJANA PUCHAŁSKIEGO
w Częstochowie III aleja. 57 wprost kościoła po Marjavit. Zarządzający lekarz d-ta **B. MOSZYŃSKI** przyjmuje codziennie od 9 rana do 8 wieczór

LEKARZ-DENTYSTA Artur Broniatowski
przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.
I Nisza № 8 pierwsza pigra dom p. Rygockiej.

Sienkiewicz o rocznicy grunwaldzkiej.

Na łamach „Gazety Warszawskiej” zabrał głos w sprawie obchodu rocznicy grunwaldzkiej Henryk Sienkiewicz. Skłonił go do tego zdania, które sły- szal, że gdybyśmy 15 lipca 1910 roku posypali głowy popiołem, to byłoby najważniejszym obchodem naszego zyci- eństwa. Z drugiej strony poważni politycy z W. X. Poznańskiego zwracają uwagę na to, że wobec obecnego po- łożenia rzeczy w Prusiech manifestacja grunwaldzka może jeszcze pogorszyć i tak już ciężki los naszych braci w pań- stwie pruskiem.
Wobec tego Sienkiewicz stawia py- tanie, czy obchodzić rocznicę grunwaldz- ką i jak?
Naprawdę, — pisze Sienkiewicz prak- tycznie biorąc, nie należy hamować wy- buchów uczuć narodowych, wówczas, gdy się z góry wie, że zahamować się on nie da — i że uczucia te znajdują w każdym razie i mimo wszelkich usiłowań odpo- wiedni sobie zewnętrzny wyraz. Jest to błąd polityczny, który często popełniają konserwatyści, budząc przez to reakcję i tracąc wpływ na przebieg i kierunek narodowego życia. Ale istnieje prócz tego względ stokrót ważniejszy, dla któ- rego zaniechanie obchodu rocznicy grun-

waldzkiej byłoby wprost narodowym grzechem. Oto Grunwald był wielkim wyteńżeniem duszy polskiej i wielką ofi- arą krwi dla Ojczyzny, a zatem jest wiekopomnym przykładem, jak w prze- tomowych chwilach dziejowych okupuje się byt narodowy. Grunwald, jak słu- żenie zauważył X. B. Teodorowicz, mógł być grobem Polski, a stał się źródłem nowego spotęgowanego życia. Grunwald przedewszystkiem pozwolił nam połą- czyć się z Litwą, umożliwić Unię Horo- delską, a przez nią, nieznaną dotych- czas w dziejach świata, fakt zaślubin między dwoma narodami na długie wieki wspólnej doli i niedoli.
Zapomnieć o tem wszystkim byłoby małodusznością i rezygnacją z praw do narodowego życia, albowiem niczem in- nem jak rezygnacją jest zapieranie się przeszłości i niepamięć o niej w chwi- lach upadku i słabości. Zachęcać więc do tego nikt nie powinien i nikt nie ma prawa, choćby nawet z obawy, by nie drażnić sił nam wrogich.
Nie drażnić — powtarza Sienkiewicz i odpowiada, że niewątpliwie należy się liczyć z położeniem naszych braci w Prusiech i z ich głosami, ale trzeba również pamiętać, że Hakatystów nie przejednamy nigdy i zwaćć na nich nie warto, gdyż oni wszelkie czyny nasze wezmą za wyzwanie — a brak czyn- ów — za dowód, że polityka ich jest owočna. „Zresztą bez względu na to, co mógłby sobie kto pomyśleć, co przy- pomnieć i jakie w nim uczucia wzbudziły mogło wspomnienie pogromu grunwaldzkiego — my, których dusze nie spodały, a patriotyzm nie wyszechl, ob- chodzić rocznicę naszego zwycięstwa i zbawienia powinniśmy i będziemy.”
Sienkiewicz jednak przestrzega przed zmianieniem obchodu w doraźną, kry- kliwą antyniemiecką demonstrację. „By- łoby czemś upakarzającym odpowiadać na istotne ciosy, jakie spadły na na-

szych braci w Prusiech tylko tanim krzykiem, tylko zewnętrznym patosem, tylko próżnymi słowami, tylko bezsilnem podniecaniem samych siebie i licytacją między stronnictwami na patriotyczny frazes”. Z drugiej strony zaś należy zwrócić uwagę, by obchód był taki, że- by te koła rosyjskie, których organem jest „N. Wremia” nie mogły z niego wyciągnąć korzystnych dla siebie wnio- sów.
Sienkiewicz pisze, że obchód grun- waldzki powinien być wielkim, dostoj- nem i poważnem świętem narodowym, i kończy wskazaniem, że droga do od- rodzenia to praca, cnota publiczna, wiel- ka ofiarność i rozniecanie ognisk oświa- ty dla ludu.
Wrażenia z wycieczki.
W myśl programu kursów rolniczych, urządzanych przez Częstochowskie To- warzystwo Rolnicze, na dzień onegdaj- szy był przeznaczony wykład o gospo- darstwie rybnym i leśnictwie.
W przedmiocie rybactwa wykładają- cym był p. Bolesław Dzierzbicki, ad- ministrator dóbr hr. Karola Racyfiński- go, Złoty Potok, natomiast w przed- miocie leśnictwa p. S. Krzeszkiewicz nad- leśny tychże dóbr.
Ażeby wykład nie był pustym fraze- sem, ale zawierał materiał rzeczowy, słuchacze kursów wyjechali o godzinie 6 i pół rano do Myszkowa, skąd sześć wozów drabiniastych i brek amerykań- ski, zabrały członków Towarzystwa i część Zarządu do Złotego Potoka. Słu- chacze, po 20 kilka osób na wozie i członkowie Zarządu, jako to W. p. Karol Łącka, Antoni Janowski, Józef Cygań-

Biuro „MŁOT”
TECHNICZNE I FABRYKA
Częstochowa
ul. Dojazd 29
Tel. Nr. 203.

Urządzenia sanitarne: kanalizacje i wodociągi, ogrzewania centralne i wentylacje Wanny i piece kąpielowe, aparaty dla fabryk chemicznych i laboratorjów. Pompy Zbiorniki do wody, spirytusu, nafty etc. Rurociągi do wody i pary. Specjalne łączenia do wysokiego ciśnienia i pary przegrzanej Konstrukcje żelazne

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ola, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Zakład w roku 1887 WYKONYWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE. Telefon № 260.

RYDZEWSKI
Biuro Techniczne w Częstochowie
TELEFON 10

wy węgiel z kopalni „Hr. Renard” sześć pud. z dostawą do domów

ROZMAITOŚCI.

— Kometa Halleya.

„Figaro” podaje bardzo dokładną i piękną fotografię komety, uchwyconą na płytę w Teneryfie przez astronoma p. Maseart z paryskiego obserwatorium. „Miałem szczęście—pisze uczone—oglądać to zjawisko w warunkach niezwykle pomyślnych. Kometa Halleya ma tę właściwość, iż uczonych europejskich, pragnących ją widzieć, zmusza do dalekich podróży. W r. 1835 była także mało widoczna w Europie. Astronomowie musieli jeździć na Przylądek Dobrej Nadziei, aby ją móc podziwiać. Ukazuje się wyraźnie na południowej półkuli, niż w Europie. Bawilem przez dwa miesiące na Teneryfie, a raz tylko jeden miałem szczęście ją widzieć. W Hiszpanji i Algierze ogon był daleko wyraźniejszy niż w Paryżu i gdziekolwiek w Europie. Gwiazda, którą danem mi było oglądać, jest wspaniała. Świeci pierwszorzędnym blaskiem. Olbrzymi ogon rzucał na niebo światło podobne do blasku morskich latarni lub reflektorów.

Zajmował połowę nieba. Gdy jądro komety dotykało widnokregu, ogon mieliśmy nad głowami pośrodku firmamentu. Nie dostrzegłem ani przewidywanego na niebie purpurowego zabarwienia, ani też gwiazdzistego deszczu”.

— Alkohol a wytrwałość.

Mniemanie ogółu przypisuje napojom upajającym poza innymi wielu właściwościami i tę, że wzmacniają one osłabionych i uzdolniają ich do znośnienia trudów. Rzeczywistość często zadaje kłam tym złudnym mniemaniom. Większość bowiem siłaczy, turystów, wioślarzy, kolarzy i wogóle sportowców unika alkoholu zupełnie, a co najmniej już w czasie t. zw. trenowania się, t. zn. ćwiczenia się w swym sporcie.

Najwybitniejsi zaś sportowcy i siłacze wszyscy prawie są zupełnymi abstynentami od alkoholu. Taki np. Karol Mann, który tak często odnosi zwycięstwo w wyścigach pieszych, taki znakomity piechur, jak Weston, który w 100 dniach uśzedł 7445 km., Harbon, angielski król wioślarzy, kapitan Webb, który przepłynął przez kanał angielski,

kołownik Grodwin, który ujechał 3305 km. w 19 dniach, wybitny siłacz polski Cyganiewicz, zwycięzca we wszystkich prawie zapasach międzynarodowych—to wszystko ludzie, nie używający wcale napoi alkoholowych i stwierdzający na mocy własnego doświadczenia, że alkohol wcale nie dodaje mocy, lecz nawet w małych ilościach używany, osłabia siłę mięśni.

*— Tajemnicza zbrodnia.

„Petersb. Listok.” opowiada następujące dziwne zdarzenie z życia O'Brien'a de Lascy'ego, oskarżonego o współudział w otruciu przez d-ra Panczenkę Bazylego Buturlina:

W 1897 r. O'Brien de Lascy założył „Rosyjsko-angielskie towarzystwo handlowo-przemysłowe” z kapitałem 5 milionów rubli. W przedsiębiorstwie tem brało udział 13 ludzi: 1) Zacharjusz br. Loris-Melikow, 2) Robert Richardson; 3) lord Duncamp; 4) pułkownik Dahbeck; 5) Aleksy Ganeczkij, syn znanego podczas wojny turecko-rosyjskiej generała; 6) ks. Wittgenstein; 7) inżynier Aleksy Jarockij; 8) Wiljam Druckker, wybitny polityk amerykański; 9) wuj jego, zna-

ny milioner i hodowca owiec na olbrzymią skalę w Kanadzie, Artur Rebinszon; 10) ks. Nakaszidze; 11) inżynier W. Titow; 12) prokurator Bykow i 13) Patrycy O'Brien de Lascy.

Trzynaście lat temu cała ta trzynastka fotografowała się wspólnie, z tej liczby pozostał tylko O'Brien de Lascy, pozostali zginęli tragiczną śmiercią. Dowiedziawszy się o śmierci dawnego członka trzynastki O'Brien de Lascy miał powiedzieć: „Teraz przyszła na mnie kolej”... Wszyscy jego poprzednicy—pisze sprawozdawca wspomnianej gazety—mieli być porządnyimi ludźmi i nigdy nie byli podejrzewani o jakiegokolwiek przestępstwa.

Satyra i humor.

Dlaczego?

— Dlaczego pan mając czarną brodę, ma zupełnie siwe włosy? — pytała pewnego podtatusiałego jegomościa młoda dama.
— Bo proszę pani, moje włosy są o dwadzieścia lat starsze od brody.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych Dziwulski i Lange w Warszawie.

Fabryki: w Opocznie i Stawiańsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne: licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywózowych i wywózowych w warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 3-cia № 55, telef. 328.
Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

Skład Apteczny Wacława Orzeł
od Lipca r. b. **przeniesiony zostanie do domu W-nej Wnorowskiej III Aleja róg ul. Szkolnej**

DO NABYCIA WSZĘDZIE
NAJLEPSZE MYDŁO DO PRANIA
MYDŁO NAFECIANE
HORDLICZKI I STAMIROWSKIEGO
W ŁODZI
REPREZENTANCI
na Częstochowę i Zagłębie,
p. L. Seniori D. Bochenek.

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji
Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cennych najniższych.
Wszelkie artykuły elektrotechniczne stałe na składzie. Projekty i kosztorysy bezpłatnie

BOROXYL
PŁYN KREM
niezawodny środek przeciw węgrom, przysosom i wszelkim zakaleceniom cery.
Latem na wsi, na wycieczkach, w podróży kiedy skóra podlega szkodliwym wpływom słońca, potu, kurzu Boroxyl chroni skórę przed uszkodzeniem. (Sprawozdanie klinik dr. Lustra Kraków, 13/III/1907 r.)
Gł. skład apteka Zamojska, Warszawa.

OKULISTA
Dr. med. ST. MARROWSKI
b. Asystent Lwowskiej Kliniki Okulistycznej
zamieszkał w Częstochowie przy ul. Teatralskiej № 13 w domu p. Konowej
Przyjmuje chorych na oczy od 10-12 rano i od 5-6 po południu.

50 rub. tygodniowo może uczynić zarobek każda dzielnia osobno jako poboczne zajęcie. Wszystkie niezbędne szczegóły darmo i franko, a więc absolutnie bez ryzyka. Oferty słać do: L. i E. Metz i S-ka, Warszawa, Marszałkowska 130a, odb. „Oddz. 8”.—1156
Plac na Stradomiu sprzedam z zabudowaniem lub bez zabudowania Adres: Aleja II 42 Bielski 1201
Przybłąkał się pies mały czarny: Grabki 1—1—1213

Biuro tłumaczeń i przepisywania na maszynach przepisy tłumaczy w 4-ech językach również przyjmuje roboty na litografie po cenach przystępnych Cerkiewia 4.
2 szafy dębowe stylowe 2 lóška dębowe stylowe nowe razem lub oddzielnie do sprzedania. Wiadomość stolarsz 2 Aleja 31 1188
Dom do sprzedania z placem sąsiadującym z 3 Aleji bliżko Juniej Góry na warunkach przystępnych. Wiadomość w administracji gazety. 1165

Fortepian niewielki firmy Hintra w Kaliszu z moderatorem Metalowym w dobrym stanie do sprzedania z powodu zmiany mieszkania Aleja III 68 m. 2 u Gluchowskiego 1204
Zawiadamiam Sz. Publiczność iż adres zmieniony jako pośrednik aleja II 42 prawa oficyna i piętro z poważaniem F. Bielski. 1184
Rower sprzedam tanio w Jełuzka 8 mieszka 2. 1-1-1217
Poszukuje domu od 3 tysięcy op 40 tysięcy rb. adres Aleja II 42 Bielski 1203

Warsztaty stolarskie wykonywane do sprzedania ul. Krakowska 43 u stolarni —1-1-1212
Bryczka nowa, wóz kolejowy i urząd do odredzenia. Teatralska 13 Müller. 3-1-1215

Do wynajęcia zaraz na Krakowskiej je 15 wie-awie nowobudującego się kościoła, 4 sklepy z mieszkaniami podług żądania zdane na restaurację, sklep spożywczy masarnia i rezure fryzjerska, Różne szopy i sklepy. Na ulicy Dojazd 31 satyryczny sklepiono widnia i sucha na warstata lub fabryczkę. Wiadomość kantor Hertz M. Dojazd 31, telefon 286. 919
Plac dam za bezcen Aleja II 42 Bielski. 1203
Zaraz odnajmę pokój przy kurjerze Warszawskiem 2 al-ja 24 1205

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnictwem do domów. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20, drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20

Redaktor i Wydawca Z. TRZEBIŃSKI

Druk. F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie.